

ชื่อโครงการ การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และประชาธิปไตย

แผนงาน บริหารงานทั่วไป

มาตรฐาน ด้าน คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ระยะเวลาดำเนินการ ตลอดปีงบประมาณ 2567

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสังคมคนไทยกำลังประสบปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและหน้าที่พลเมือง โดยเป็นผลกระทบมาจาก การเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ขาดจิตสำนึกสาธารณะ และขาดหลักการประชาธิปไตย ให้ความสำคัญกับส่วนตนมากกว่าส่วนรวมทำให้คุณธรรมจริยธรรมและหน้าที่ของคนไทยลดลงนำไปสู่ปัญหาต่างๆทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและในร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนา “คน” ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือเป็นคนดีคนเก่ง และ มีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในทุกมิติ สอดคล้องกับเป้าหมายของ “แผนแม่บทส่งเสริม คุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1” ที่พัฒนามนุษย์ให้มีคุณธรรมโดย ใช้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั่งาม (กระทรวงศึกษาธิการ 2565)

โรงเรียนบ้านม่วง ในฐานะหน่วยงานทางสังคมที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดจึงมีภารกิจที่สำคัญในการพัฒนานักเรียน ทั้งทางด้านความรู้ทางประวัติศาสตร์ชาติไทย คุณธรรมจริยธรรม และหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอาศัยความร่วมมือในการพัฒนาจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการเรียนรู้ให้เป็นโรงเรียนดีมีคุณภาพ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ คุณธรรมจริยธรรม และหน้าที่พลเมือง สืบสานงานพระราชดำริ อารงความเป็นไทย ก้าวไกลเทคโนโลยี พัฒนาคณตีสู่วิถีสากล โดยมุ่งพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน ให้มีทัศนคติ วิถีคิด และการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนคุณธรรมจริยธรรม และหน้าที่พลเมือง ที่เหมาะสมกับสังคมไทย มีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม หน้าที่ ค่านิยมมีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกตามวัฒนธรรม ประเพณีอันดีของสังคม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น ในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย มีเหตุมีผล และยอมรับเหตุผลความ คิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อย่างยั่งยืน และเพื่อให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

1. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก ให้นักเรียนมีทักษะการคิด เห็นคุณค่าในการศึกษาประวัติศาสตร์ รู้หน้าที่ตนเอง และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีในสถานศึกษา มีความรักชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์
3. เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. เป้าหมาย

3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. นักเรียนร้อยละ 80 ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
2. นักเรียนร้อยละ 80 มีจิตสำนึก มีทักษะการคิด เห็นคุณค่าในการศึกษาประวัติศาสตร์ รู้หน้าที่ตนเอง และความเป็นประชาธิปไตย

3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. สถานศึกษาสร้างและส่งเสริม ความเป็นพลเมืองดีในสถานศึกษาให้แก่ผู้เรียนผ่านโครงการและกิจกรรมต่างๆ
2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีสถานศึกษา มีความรักชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์
3. นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รู้หน้าที่ตนเอง และความเป็นประชาธิปไตยตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. ดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา การดำเนินงานขับเคลื่อนนวัตกรรม โรงเรียนบ้านม่วงขับเคลื่อนความรู้คู่คุณธรรม” ในรูปแบบ PDSA ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 P= Plan คือ การวางแผนในการดำเนินงาน มีกระบวนการในการดำเนินงานดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์บริบทของชุมชน/สภาพปัญหาของโรงเรียน (Swot) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

1.1.2 จัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategy) แผนปฏิบัติการ ในการดำเนินงานขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ในการดำเนินส่งเสริมคุณธรรม “ปัญหาที่ต้องแก้และความดีที่ต้องทำ”

1.1.3 ประชุมวางแผน/จัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน

1.1.4. มอบหมายงานแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา

กำหนดคุณธรรมเป้าหมายและคุณธรรมอัตลักษณ์ โดยคำนึงถึงบริบทและสภาพทั่วไปของสถานศึกษาและชุมชน คำนึงถึงความต้องการหรือความจำเป็นจากหลาย ๆ ฝ่ายโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนที่อยู่ในเขตบริการ ต้องการและปรารถนาอยากเห็นสถานศึกษาดำเนินงานกิจการต่าง ๆ ไปในทิศทางใด มีการขับเคลื่อนอย่างไร ซึ่งจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วางแผนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดนโยบาย และแผนงาน ให้สอดคล้องแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ตลอดจนถึงนโยบายสำคัญจากหน่วยงานต้นสังกัด อาทิเช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต1 อาทิเช่น โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนสุจริต สถานศึกษาสีขาว กิจกรรมจิตอาสา โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ซึ่งโครงการเหล่านี้เป็นโครงการที่สามารถบูรณาการ การสร้างองค์ความรู้ การลงมือปฏิบัติจริงและการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมรู้หน้าที่ตนเอง และความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียนทั้งสิ้น โรงเรียนบ้านม่วงจึงได้วางกรอบแนวทางในการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญจากนโยบายสูงสุด ลงสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาเพื่อเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 2 D= Do คือ การดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีกระบวนการในการดำเนินงาน ดังนี้

2.1.1 ประชุมปฏิบัติการสะท้อนปัญหาจากอดีตสู่ปัจจุบัน ด้านการขาดคุณธรรม จริยธรรมหาที่มาสาเหตุของปัญหาและดำเนินการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

2.1.2 จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน

2.1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานคุณธรรม และสอดแทรกคุณธรรมในชั่วโมงเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษา ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (Active learning) การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง

1. โครงการ/กิจกรรม โรงเรียนคุณธรรม
2. โครงการ/กิจกรรม จิตอาสา
3. โครงการ/กิจกรรม สถานศึกษาสีขาว
4. โครงการ/กิจกรรม ศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น
5. โครงการ/กิจกรรม โรงเรียนสุจริต
6. โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

2.1.5 การดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม อาศัยการมีส่วนร่วม (Participation) ของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจากที่บ้าน เช่น การดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน ร่วมปลูกฝังคุณธรรมจากที่บ้านสู่สถานศึกษา
3. การมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และร่วมแก้ไขปัญหา

2.1.6 มีการทำงานเป็นกลุ่ม (Team) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม รู้หน้าที่ตนเอง และความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา ประสานงานกับทุกฝ่าย ครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม รู้หน้าที่ตนเอง และความเป็นประชาธิปไตยให้นักเรียนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติกิจกรรม มี คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้การสนับสนุนและหนุนเสริม

ขั้นตอนที่ 3 S= Study คือ การทบทวน เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงาน สะท้อนความคิด (Reflection) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เห็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ รู้หน้าที่ตนเอง และความเป็นประชาธิปไตยแก่นักเรียน ครู และบุคลากรรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

- นิเทศ กำกับ ติดตาม เดือนละ 1 ครั้ง
- ส่งเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน
- มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูโดยใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ไขปัญหา
- จัดทำข้อมูลรายงาน (Report) เป็นระยะ เพื่อพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 A = Action คือ การสรุป ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา เพื่อความยั่งยืนมีการประเมินผล Authentic Assessment (ประเมินผลตามสภาพจริง) ของการดำเนินงาน ตรวจสอบความถูกต้องและจัดทำ รายงานผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา

5. ระยะเวลาดำเนินการ ตลอดปีการศึกษา 2567

6. งบประมาณ 3,000 บาท (สามพันบาทถ้วน)

7. ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลที่เกิดกับผู้เรียน

1. นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ เห็นคุณค่าของตนเอง เห็นใจผู้อื่นเคารพ ในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความตระหนักในความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งการมีทักษะ ความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าประวัติศาสตร์ รู้หน้าที่ตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. นักเรียนมีจิตสำนึกสาธารณะ เห็นคุณค่าของระบบการปกครอง ตามหลักธรรมาภิบาลเคารพสิทธิ เสรีภาพและกติกาข้อตกลงของหมู่คณะ รู้จักยอมรับและชื่นชมการกระทำ ของผู้อื่นอย่างมีน้ำใจนักกีฬา

ผลที่เกิดกับสถานศึกษา

1. ด้านคุณภาพวิชาการ โรงเรียนบ้านม่วงได้จัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองความถนัด และศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และใช้ระบบการวัดและประเมินผลแบบมาตรฐานสากล

2. ด้านคุณภาพของครู

- ด้านการเรียนการสอน ใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้

นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปต่อยอดและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สอดแทรก แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นพลเมือง และศีลธรรมของผู้เรียนตามความเหมาะสม จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้ง ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ ถกเถียง และแลกเปลี่ยนความเห็นผ่าน สถานการณ์ ทางประวัติศาสตร์ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการเรียนรู้

- ด้านการวัดและประเมินผล ใช้การประเมินระหว่างเรียนเป็นกระบวนการพัฒนานักเรียนเน้นการ ประเมินกระบวนการคิดมากกว่าการประเมินความจำ ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายให้ความสำคัญกับการ ประเมินเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นหลัก

- ด้านการเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ ครูโรงเรียนบ้านม่วงใช้สื่อร่วมสมัยที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สื่อดิจิทัล การ์ตูนแอนิเมชัน สื่อที่ส่งเสริมกระบวนการคิด เช่น สื่อเกม สื่อเทคโนโลยีภาพเสมือนจริง (AI) สื่อ จากแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี บุคคลสำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และแหล่งเรียนรู้ชุมชน

ผลที่เกิดกับชุมชน/สังคม

ชุมชนบ้านม่วงมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ พัฒนา บริบทของโรงเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

8. ปัญหาและอุปสรรค

-

9. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

ลงชื่อ.....ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นายคมลิต นามไว)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(นายสิริศักดิ์ ธนะภูมิชัย)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วง